

Naročanje storitev svetovalnega inženiringa po Beli knjigi FIDIC

Mag. Vekoslav Korošec

II. Posvet ZSI, 26. januar 2017

FIDIC

- FIDIC je francoski akronim za mednarodno zvezo svetovalnih inženirjev
- FIDIC so leta 1913 ustanovila tri nacionalna združenja svetovalnih inženirjev v Evropi
- V FIDIC včlanjenih preko 80 nacionalnih združenj
- FIDIC organizira letne konference seminarje in druge prireditve za razvoj visokih etičnih in strokovnih standardov pri gradnji objektov
- Najbolj poznani dokumenti FIDIC so **standardne pogodbe med naročnikom in izvajalcem.**
- **Za storitve svetovalnega inženiringa se uporablja pogodba (sporazum) imenovana Bela knjiga**
- Publikacije FIDIC vključujejo zbornike konferenc in seminarjev, smernice in priporočila za svetovalne inženirje, investitorje in mednarodne razvojne agencije največ se uporabljajo

Poznavanje FIDIC pogodb in dobre prakse

- V investicijskem procesu nastopajo, naročnik-investitor, inženir, projektant, nadzornik, izvajalec, podizvajalec
- Vsi udeleženci v investicijskem procesu morajo imeti ustrezna znanja in kompetence
- Dosledno upoštevanje FIDIC pogodb in prakse je pogoj za uspešno izvedeno investicijo
- Za delo z FIDIC pogodbami je potrebno veliko izkušenj in poznavanje konkretnih primerov iz prakse

Organiziranost FIDIC, delovne skupine

FIDIC ima sedež v Ženevi. Glavnino strokovne literature pripravljajo posebne delovne skupine (Task Group) sestavljene iz predstavnikov nacionalnih združenj, ki delujejo v okviru strokovnih skupin

Trenutno se posodablja;

- Task Group 4B Naročnik/svetovalec, vzorec pogodbe za storitve-Bela knjiga
- Task Group 6 ; Posodobitev Mavrice FIDIC iz leta 1999, Rdeča, Rumena in Srebrna knjiga
- Task Group 9; Nova Rumena/Srebrna knjiga podizvajalska pogodba
- Task Group 11. Nova Zlata knjiga, projektiranje , izgradnja obratovanje
- Task Group 12. Glossary of terms Pojmovnik za nove FIDIC knjige

Standardne oblike pogodb

Pogodbe temeljijo na dolgoletnih izkušnjah na področju gradenj in so prilagojene različnim modelom gradnje:

1. Naročnik izdelava (naroči projektno dokumentacijo). Izvajalec gradi na osnovi projektov
2. Izvajalec izdelava projektno dokumentacijo in zgradi objekt (Design&Build)
3. Izvajalec izdelava projekt na ključ (Turn key)
4. Izvajalec projektira, zgradi in obratuje z objektom v obdobju koncesije- DBO

Dobra praksa – tipi standardnih pogodb FIDIC

Izdanje
1999:

Prednost standardnih FIDIC pogodb

Jasnost, skladnost

- Bistvene klavzule
- Dosledna struktura

Poštenost, nepristranskost

- Riziki so dodeljeni stranki, ki ima najboljše možnosti, da jih upravlja in obvladuje, pravična razdelitev tveganj

Celovitost, elastičnost

- Široko pokrivanje ključnih potreb
- Prilagodljivost za različne zahteve

Priznavanje FIDIC

- Pozitiven ugled FIDIC v svetu in razširjeno sprejemanje FIDIC pogodb. (WB, EBRD, EU, kohezijski, strukturni skladi). Letno se podpiše 70.000 pogodb na osnovi FIDIC.

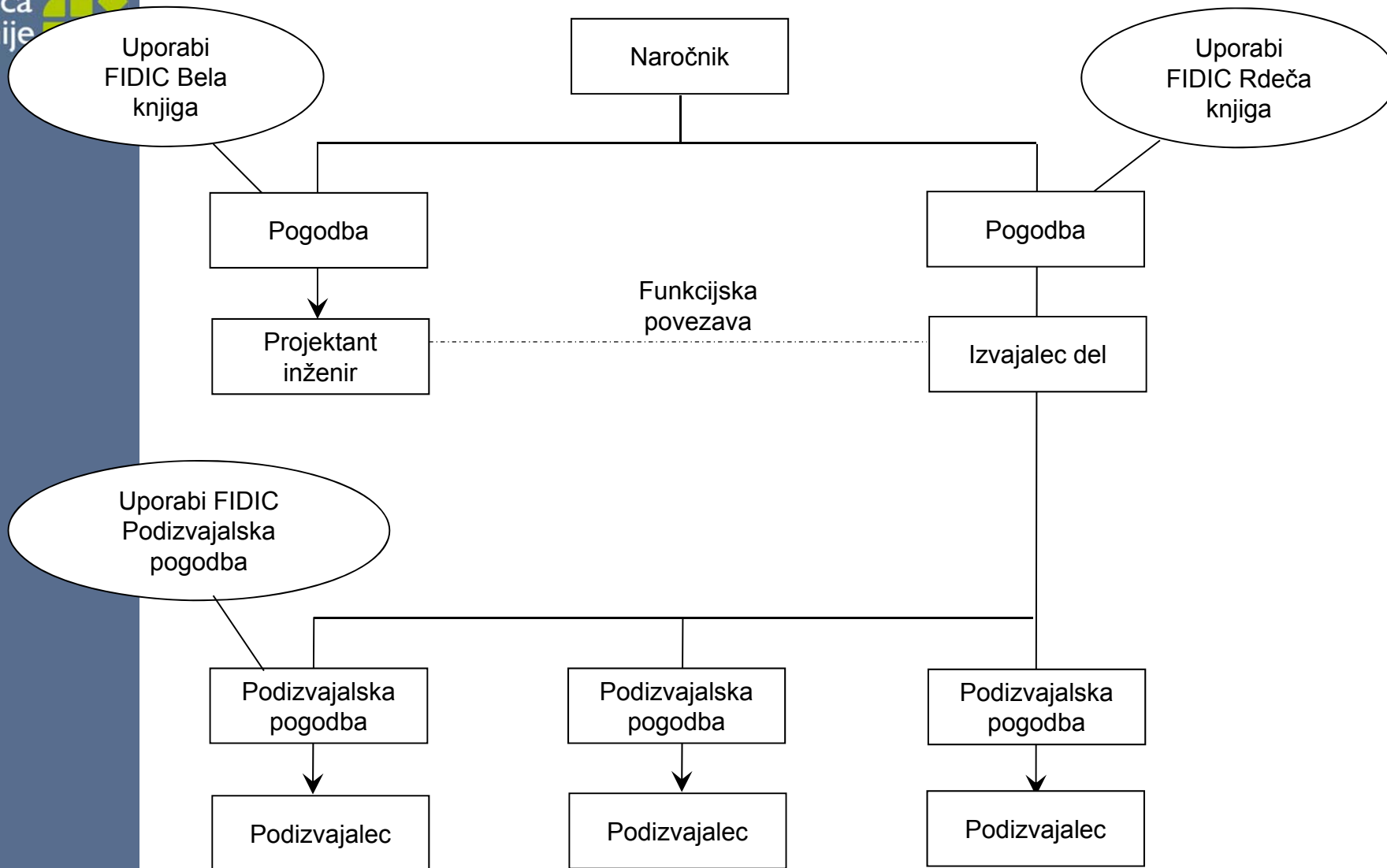
Pogodba (sporazum med naročnikom in izvajalcem (FIDIC Bela knjiga in Vodič))

- Bela knjiga- Vzorec pogodbe med naročnikom in svetovalcem temelji na mednarodni praksi za svetovalne storitve
- Dvojni namen knjige; 1.vzorec za pripravo svetovalne pogodbe, 2. vpogled v temeljna načela Bele knjige in vsebine Vodiča pri sestavi pogodbe
- Bela knjiga se priporoča za sklepanje pogodb za predinvesticijske študije, študije izvedljivosti, projektiranje, projektno vodenje, izvajanje nalog „inženirja“ in nadzora

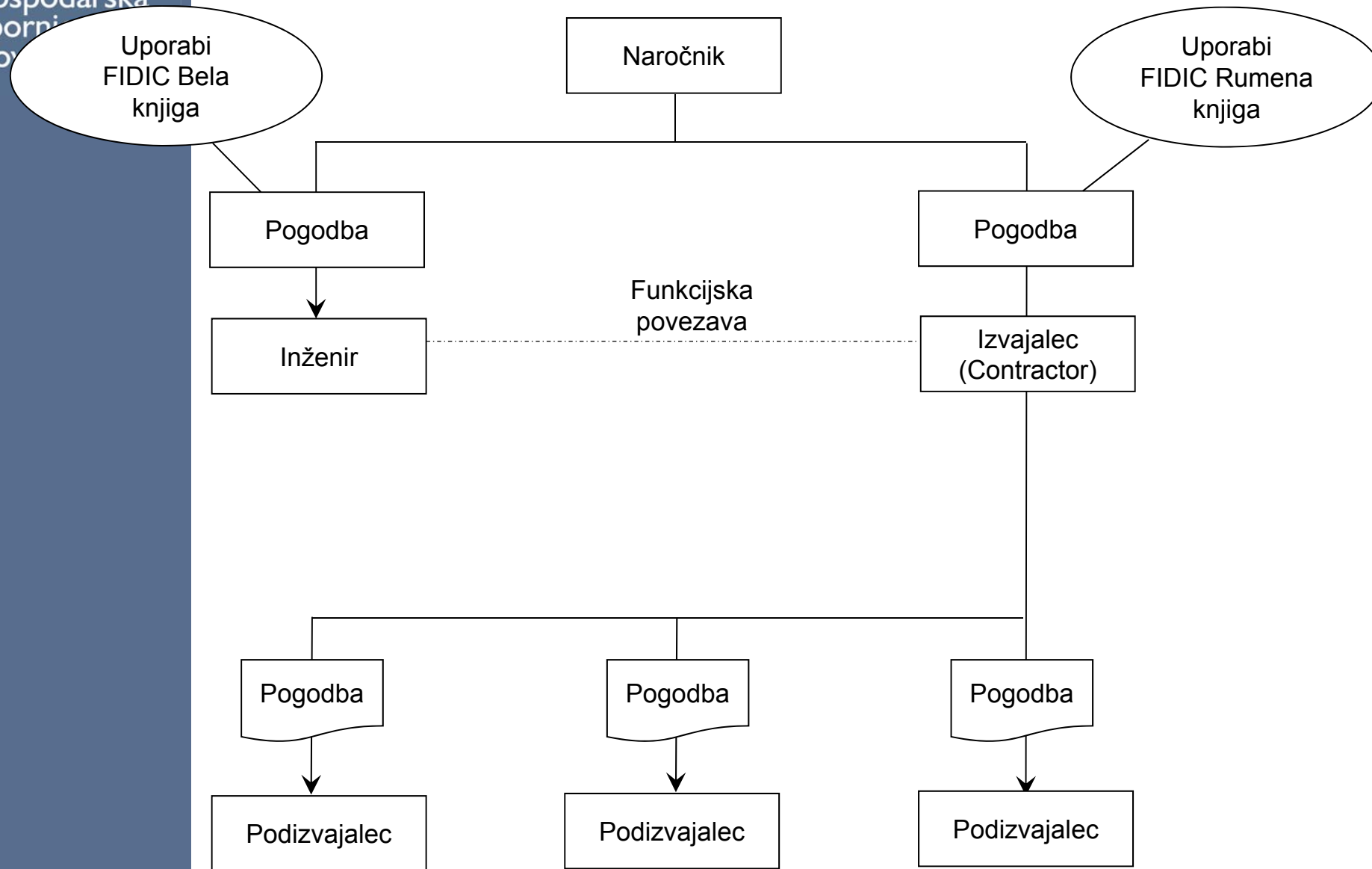

Bela knjiga

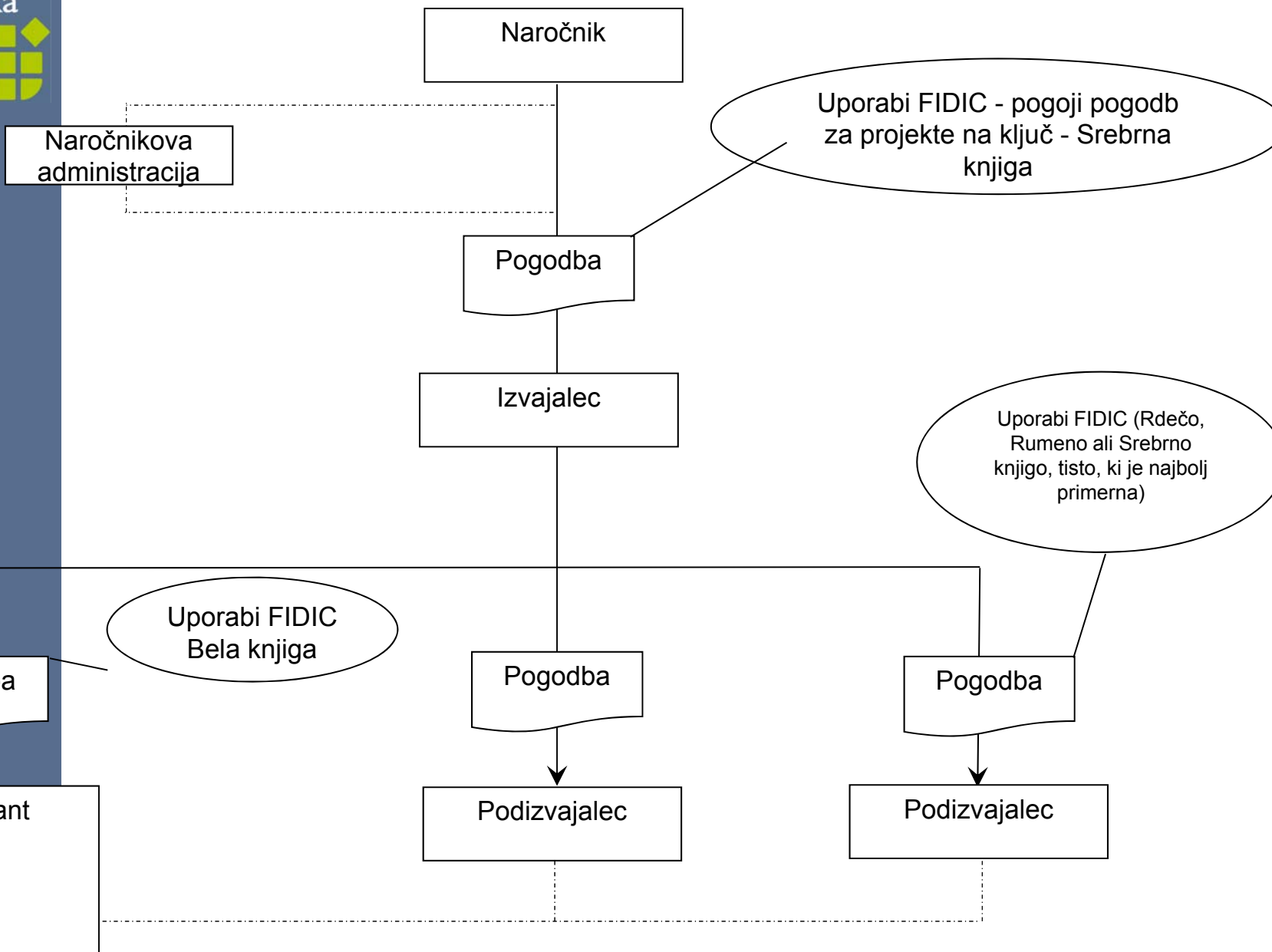
- V Sloveniji se redko uporablja
- V tujini jo zahtevajo finančne inštitucije
- Inženirska praksa se je v zadnjih letih spremenila (odškodninska odgovornost, zavarovanja, različni modeli gradnje, Management contract, Integrated engineering contract, Integrated building contract, Financed integrated contract
- Naročnik izbira model gradnje po filozofiji „Fit for its purpose“
- FIDIC bo v prvih mesecih 2017 predstavil novo Belo knjigo in Vodič

Gradbena pogodba - tipična struktura vodenja projekta

Pogodba za opremo, projektiranje in izgradnjo. Tipična struktura vodenja projekta.

Pogodba za projekte na ključ - EPC

Tipična struktura vodenja projekta

Vsebina Bele knjige

- Belo Knjigo sestavlja več dokumentov :
- Pogodba (vzorec pogodbe)
- Splošni pogoji
- Posebni pogoji

Dodatki (A,B,C)

- Dodatek A , Obseg storitev
- Dodatek B, Osebje , oprema, objekti in storitve drugih, ki jih preskrbi naročnik
- Dodatek C, Honorarji plačila

Splošni pogoji Bele knjige, 9 poglavij 44 členov

- Definicije in razlaga
- Obveznosti svetovalca
- Obveznosti naročnika
- Osebje
- Odgovornost in zavarovanje
- Začetek dokončanje, sprememba in odstop od pogodbe
- Plačilo
- Splošne določbe
- Reševanje sporov

Posebni pogoji

- Definicije
- Rok trajanja odgovornosti
- Omejitev nadomestila za škodo
- Začetek in dokončanje
- Rok plačila
- Dogovorjeno nadomestilo za zamude pl.
- Valuta pogodbe
- Jezik pogodbe
- Pravo kateremu se podreja pogodba
- Naslovi naročnika in izvajalca
- Pravila za arbitražo

Pomembna določila Bele knjige

Obveznosti svetovalca čl.5.

- Svetovalec mora izvajati svoje obveznosti s primernim strokovnim znanjem, skrbnostjo in prizadevnostjo

Odgovornost in zavarovanje čl.16

- Na zahtevo naročnika se mora svetovalni inženir po svojih močeh potruditi, da sklene taka zavarovanja ali da zviša zavarovalne premije pri zavarovalnici sprejemljivi za naročnika in pod pogoji sprejemljivimi za naročnika.
- Stroški zavarovanja gredo v takšnem primeru v breme naročnika

Honorarji in plačila, reševanje sporov

Dodatek C

- A) Plačila na osnovi pavšalne cene
- B) Honorarji na osnovi porabljenega časa osebja
- C) Honorarji v obliki procenta cene del

Reševanje sporov čl. 43

- Predvideno reševanje z „nevtralnim posrednikom“
- Pravila reševanja spora niso tako definirana kot pri KRS za gradbene pogodbe

Opustitev ustavitvev ali prekinitev del 27.člen

- Naročnika da svetovalcu odpovedni rok najmanj 56 dni
- Naročnik mora poslati svetovalcu obvestilo z navedbo razlogov za odpoved pogodbe

Navzkrižje interesov, korupcija, prevara

- Bela knjiga v 40. členu določa, da ima naročnik pravico do odstopa od pogodbe v primeru, da se dokaže, da je izvajalec poskušal vplivati na naročnika pri postopku izbora ali izvajanju pogodbe

Zaključki

- Bela knjiga je učinkovit in sistematsko pripravljen dokument za vse , ki pripravljajo pogodbo s svetovalnim inženiringom
- Bela knjiga se trenutno dopolnjuje, saj se je v zadnjih 15 letih način gradnje močno spremenil, nova izdaja Bele knjige se pričakuje v začetku leta 2017
- Na nivoju EU se poskuša inženirske storitve standardizirati (SIST EN 16310) pomembno je tudi zavarovanje odškodninske odgovornosti, ki vpliva na ceno storitev. Sodelovanje CEN-EFCA-FIDIC
- Koristno je, da se nova Bela knjiga čimprej prevede v slovenščino in izvede izobraževanje za vse uporabnike

Hvala za pozornost!

vekoslav.korosec@siol.net